

Održivo planiranje urbanističkog uređenja grada Koprivnice

Kutičić, Ivona

Undergraduate thesis / Završni rad

2024

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **Polytechnic of Međimurje in Čakovec / Međimursko veleučilište u Čakovcu**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:110:382264>

Rights / Prava: [In copyright](#) / [Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-10-08**

Repository / Repozitorij:

[Polytechnic of Međimurje in Čakovec Repository - Polytechnic of Međimurje Undergraduate and Graduate Theses Repository](#)

MEĐIMURSKO VELEUČILIŠTE U ČAKOVCU
STRUČNI PRIJEDIPLOMSKI STUDIJ ODRŽIVI RAZVOJ

IVONA KUTIČIĆ, 0313026848

**ODRŽIVO PLANIRANJE URBANISTIČKOG UREĐENJA
GRADA KOPRIVNICE**

ZAVRŠNI RAD

ČAKOVEC, 2024.

MEĐIMURSKO VELEUČILIŠTE U ČAKOVCU
STRUČNI PRIJEDIPLOMSKI STUDIJ ODRŽIVI RAZVOJ

IVONA KUTIČIĆ, 0313026848

**ODRŽIVO PLANIRANJE URBANISTIČKOG UREĐENJA
GRADA KOPRIVNICE**

**SUSTAINABLE PLANNING OF THE URBAN
DEVELOPMENT OF THE CITY OF KOPRIVNICA**

ZAVRŠNI RAD

Mentorica:

Jasmina Ovčar, mag. ing. arh. i urb., v. pred.

ČAKOVEC, 2024.

MEĐIMURSKO VELEUČILIŠTE U ČAKOVCU

PRIJAVA TEME I OBRANE ZAVRŠNOG/DIPLOMSKOG RADA

Stručni prijediplomski studij:

Računarstvo   Održivi razvoj   Menadžment turizma i sporta

Stručni diplomski studij Menadžment turizma i sporta:

Pristupnik: _____, JMBAG: 0313026848
(ime i prezime) IVONA KUTIČIĆ

Kolegij: _____
(na kojem se piše rad) URBANISTIČKO PLANIRANJE I PROJEKTIRANJE

Mentor: _____
(ime i prezime, zvanje) JASMINA OVČAR, mag. ing.arh. i urb., viši predavač

Naslov rada: _____

ODRŽIVO PLANIRANJE URBANISTIČKOG UREĐENJA GRADA KOPRIVNICE

Naslov rada na engleskom jeziku: _____

SUSTAINABLE PLANNING OF THE URBAN DEVELOPMENT OF THE CITY OF KOPRIVNICA

- Članovi povjerenstva: 1. dr. sc. SILVIJA ZEMAN, prof. str. stud., predsjednik
(ime i prezime, zvanje)
2. GORAN SABOL, mag. ing. geoinj., viši predavač, član
(ime i prezime, zvanje)
3. ASMINA OVČAR, mag. ing.arh. i urb., viši predavač, mentor
(ime i prezime, zvanje)
4. dr. sc. TOMISLAV HUBLIN, mag. cin., viši predavač, zamjenski član
(ime i prezime, zvanje)

Broj zadatka: 2023-OR-15

Kratki opis zadatka: Prisutnost čovjeka u uređenju gradskih struktura jedno je od najbitijih zadiranja čovjeka u prostor te je stoga i održivost vrlo primjenjiva

i presudna u suvremenom prostornom planiranju.

Urbanistički planovi stoga danas moraju sadržavati sve komponente održivosti. Zadatak završnog rada je da se osvrne na postojeće stanje i

prostorne planove grada Koprivnice, na analizu elemenata održivosti te svakako da svoje viđenje i preporuke koje bi unaprijedile razvoj grada Koprivnice.

Datum: 16. rujna 2024. god.

Potpis mentora: *Jočar*

MEĐIMURSKO VELEUČILIŠTE U ČAKOVCU

Bana Josipa Jelačića 22/a, Čakovec

IZJAVA O AUTORSTVU

Završni/diplomski rad isključivo je autorsko djelo studenta te student odgovara za istinitost, izvornost i ispravnost teksta rada. U radu se ne smiju koristiti dijelovi tuđih radova (knjiga, članaka, doktorskih disertacija, magistarskih radova, internetskih i drugih izvora) bez pravilnog citiranja. Dijelovi tuđih radova koji nisu pravilno citirani, smatraju se plagijatom i nezakonitim prisvajanjem tuđeg znanstvenog ili stručnoga rada. Sukladno navedenom studenti su dužni potpisati izjavu o autorstvu rada.

Ja, _____ Ivona Kutišć _____ (ime i

prezime studenta) pod punom moralnom, materijalnom i kaznenom odgovornošću,

izjavljujem da sam isključivi autor/ica završnog/diplomskog rada pod naslovom

_____ Održivo planiranje urbanističkog uređenja grada Koprivnice _____
_____
_____

te da u navedenom radu nisu na nedozvoljeni način (bez pravilnog citiranja) korišteni dijelovi tuđih radova.

Student/ica:

_____ Kutišć _____

(vlastoručni potpis)

ZAHVALA

Ovim putem želim izraziti iskrenu zahvalnost svojoj mentorici Jasmini Ovčar, mag. ing. arh. i urb., v. pred., na trudu i zalaganju koje je uložila tijekom svih godina mog školovanja na Veleučilištu, a posebno na svakom trenutku ohrabrenja i samopouzdanja koje je prenijela na mene.

Veliko hvala svim profesorima na prenesenom znanju i uloženom vremenu, kao i cijelom stručnom kolektivu Međimurskog veleučilišta u Čakovcu za svu pruženu pomoć i informacije kad god je to bilo potrebno.

Od srca zahvaljujem svojoj obitelji i bližnjima na podršci i strpljenju tijekom ovog važnog razdoblja mog obrazovanja.

Hvala!

Ivona Kutičić

SAŽETAK

Prisutnost čovjeka u uređenju gradskih struktura jedno je od najočitijih primjera ljudskog utjecaja na prostor. Stoga je koncept održivosti vrlo primjenjiv i presudan u suvremenom prostornom planiranju. Urbanistički planovi moraju sadržavati sve komponente održivosti. Pod time se podrazumijeva ekonomska održivost koja se odnosi na rast i razvoj gdje je glavni fokus ustaliti ekonomski rast bez narušavanja društvenih ili ekoloških sustava, uz što kvalitetniju učinkovitost resursa. Optimizacijom resursa postiže se maksimalna iskoristivost i smanjenje otpada te veća ekološka održivost, što se odnosi na smanjenje zagađenja, zaštitu prirodnih resursa i povećanu iskoristivost obnovljivih izvora energije.

U teoriji, prostorno planiranje može se opisati kao stalni proces poznavanja, procjene i provjere mogućnosti zaštite, razvoja i korištenja prostora, izrade i donošenja prostornih planova te praćenja provedbe stanja u prostoru i prostornih planova. Svrha prostornog i urbanističkog planiranja jest realizacija optimalnog razmještaja stanovništva i gospodarstvenih djelatnosti kako bi se osiguralo oportuno iskorištenje zemljišta, imajući u vidu očuvanje kulturnih i estetskih vrijednosti te zaštitu okoliša.

Spoj urbanističkog i prostornog uređenja uz ključne komponente održivosti vodi do teme održivosti planiranja urbanističkog uređenja Grada Koprivnice koja se proteže ovim završnim radom. Glavni je cilj dotaknuti se postojećeg stanja i prostornih planova te sukladno tome analizirati elemente održivosti koji su zastupljeni u postojećim planovima izmjena i dopuna Prostornog plana uređenja Grada Koprivnice.

Zadanom temom održivog planiranja urbanističkog uređenja Grada Koprivnice predložen je povijesni razvoj Grada Koprivnice, uvid u postojeće stanje u pogledu urbanističkog uređenja pri čemu je izvršena analiza Koprivnice u širem i užem smislu prostornim planom uređenja i generalnim urbanističkim planom. Tekstualnim dijelom dobiven je uvid u ciljeve prostornog uređenja Koprivnice, uz vlastita promišljanja i prijedloge za izmjene i dopune prostornog plana.

Ključne riječi: *ekološka održivost, generalni urbanistički plan, Grad Koprivnica, izmjene i dopune prostornog plana uređenja, održivost, prostorno planiranje, prostorno uređenje, urbanističko uređenje*

ABSTRACT

The very presence of humans in the structuring of urban areas is one of the most evident forms of human intervention in space, making sustainability highly applicable and crucial in contemporary spatial planning. Therefore, urban plans today must include all components of sustainability. This refers to economic sustainability, which focuses on growth and development, where the main goal is to sustain economic growth without compromising social or ecological systems, while ensuring the most efficient use of resources. By optimizing resources, maximum utilization and waste reduction are achieved, leading to greater environmental sustainability, which involves reducing pollution, protecting natural resources, and increasing the use of renewable energy sources.

In theory, spatial planning can be described as a continuous process of understanding, evaluating, and assessing the possibilities for the protection, development, and use of space, the drafting and adoption of spatial plans, and monitoring the implementation of space conditions and spatial plans. The purpose of spatial and urban planning is to achieve an optimal distribution of the population and economic activities to ensure the most efficient use of land, while considering the preservation of cultural and aesthetic values and environmental protection.

The combination of urban and spatial planning with key components of sustainability leads to the topic of sustainable urban planning for the city of Koprivnica, which will be discussed in this thesis. The main goal is to address the current state and spatial plans and, accordingly, analyze the elements of sustainability present in the existing plans for amendments and updates to the spatial planning of the city of Koprivnica.

The topic of sustainable urban planning for the city of Koprivnica presents the historical development of Koprivnica, an insight into the current state of urban planning, and an analysis of the city in both broader and narrower contexts through the spatial and general urban plan. The text provides an insight into the goals of spatial planning in Koprivnica, along with personal proposals for amendments and updates to the spatial plan.

Keywords: *ecological sustainability, general urban plan, city of Koprivnica, amendments and supplements to the spatial planning plan, sustainability, spatial planning, spatial development, urban planning*

SADRŽAJ

1. UVOD	1
2. POVIJESNI RAZVOJ GRADA KOPRIVNICE	2
2.1. Koprivnica i okolica od početka 13. do kraja 15. stoljeća	4
2.2. Razvoj Koprivnice u doba Osmanskog Carstva od 16. do 17. stoljeća.....	5
2.3. Koprivnica od 18. do 20. stoljeća	6
3. POSTOJEĆE STANJE U POGLEDU URBANISTIČKOG UREĐENJA GRADA KOPRIVNICE.....	9
3.1. Grad Koprivnica u urbanističkom smislu.....	9
3.2. Generalni urbanistički plan	11
3.3. Analiza Generalnog urbanističkog plana Koprivnice i postojećeg stanja	14
4. ANALIZA AKTUALNOG PROSTORNOG PLANA UREĐENJA GRADA KOPRIVNICE 22	
4.1. Ciljevi prostornog uređenja naselja na području grada – utvrđivanje građevinskih područja	23
4.2. Grad Koprivnica.....	27
4.3. Opći uvjeti uređenja prostora	28
5. ANALIZA ELEMENATA ODRŽIVOSTI U AKTUALNOM PROSTORNOM PLANU	28
5.1. Očuvanje, planiranje i upravljanje krajobrazima	30
5.2. Model kružnog gospodarenja prostorom i zgradama	30
6. PRIJEDLOZI ZA IZMJENE I DOPUNE PROSTORNOG PLANA U SVRHU POSTIZANJA VEĆEG STUPNJA ODRŽIVOSTI	32
7. ZAKLJUČAK.....	34
LITERATURA	35
POPIS SLIKA	37

1. UVOD

Urbanizam (lat. *urbs* = grad) ili, drugim riječima, gradogradnja definira se kao djelatnost koja ima za cilj proučavanje, analiziranje, planiranje, organiziranje i projektiranje izgradnje te razvoj gradova. U suvremenom razdoblju urbanizam se temelji na implementaciji i donošenju urbanističkog plana u obliku propisanih i obveznih dokumenata. Osnovna je svrha određivanje uporabnog načina zemljišta i gradnje na njemu, pri čemu se nastoje uskladiti interesi korisnika zemljišta s javnim interesom, urediti promet i osigurati bolji ekološki uvjeti života za stanovnike [1].

Funkcije prostornog planiranja su određivanje osnovnih ciljeva razvoja u prostoru te ispunjavanje njegovih kriterija i smjernica za uređenje. Njime se izvršava izrada planova za organizaciju, zaštitu, korištenje i namjenu prostora za sustav naselja i gospodarske infrastrukture, uz restrikcije i upute za promicanje i zaštitu okoliša. U skladu s time povezuje se vrijednost okoliša s razvojnim procesom ljudskog djelovanja, imajući u vidu prevenciju negativnih učinaka na okolinu [2].

Sukladno članku 10. Zakona o prostornom uređenju (NN 153/13., 39/19.) istaknuto je načelo prostorne održivosti razvoja i vrsnoće gradnje, koje u stavku 1. nalaže obvezu ostvarivanja održivog razvoja i kvalitete građenja na temelju prihvaćenih polazišta, strategija, planova, programa, propisa i ostalih akata u svrhu njegove provedbe. Država i jedinice lokalne i regionalne samouprave obvezne su poticati socijalni i gospodarski razvoj društva. Kako bi ispunjavanje potreba današnjih generacija omogućilo jednake mogućnosti za ispunjenje potreba budućih generacija, kvalitetan ciklus održivog razvoja postiže se urbanističkim i prostornim uređenjem.

U stavcima 2. i 3. temelje se načela osiguranja kvalitetnog životnog i radnog okoliša, koherentnost standarda uređenja pojedinih područja te djelotvornost raspolaganja energijom, zemljištima i prirodnim dobrima kako bi se dugoročno zaštitio prostor za zajedničku dobrobit.

Na taj način potpomaže se kružno gospodarenje prostorom i građevinama, čime se očuvaju postojeći resursi kroz uređenje i revitalizaciju prostora, a ponovna uporaba građevina doprinosi njihovoj vrijednosti i učinkovitosti [3].

Sukladno navedenim temeljnim načelima urbanističkog i prostornog planiranja, cilj je analizirati aktualni prostorni plan uređenja Grada Koprivnice te uočiti pozitivne i negativne strane postojećeg stanja u pogledu urbanističkog uređenja grada, uključujući aspekte održivosti.

2. POVIJESNI RAZVOJ GRADA KOPRIVNICE

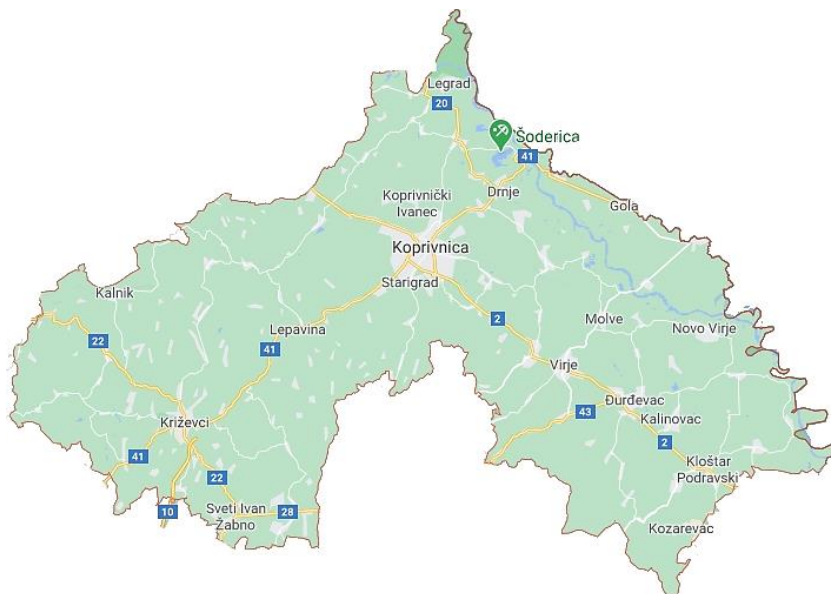
Razvoj grada tijekom povijesti ukazuje na to kako su se gradovi često razvijali oko manufaktura i obrtničkih cehova koji su ujedno bili i glavni izvori ekonomske aktivnosti i zaposlenja, dok se u novije doba razvoj gradova temeljio na industriji. Razvoj industrije tijekom 19. i 20. stoljeća preobrazio je mnoge gradove, pa tako i Koprivnicu. S obzirom na geografski i prometni položaj te prirodna bogatstva Koprivnice i okolice, omogućava razvoj određenih grana industrije, poljoprivrede i bogatstva šumskog fonda na razvoj drvne i papirne industrije koje zauzimaju važno mjesto u gospodarstvu Koprivničko-križevačke županije i Republike Hrvatske.

Gledajući prometni i geopolitički položaj Grada Koprivnice, ona stoljećima ima funkciju „sjevernih vrata“ hrvatske države prema Mađarskoj te srednjoj i istočnoj Europi. Zauzimajući položaj u sjeverozapadnom dijelu Panonske nizine, Koprivnica se nalazi na raskrižju longitudinalnih puteva koji dolinom Drave povezuju panonski prostor s alpskom regijom, kao i transverzalnih pravaca koji preko središnje Hrvatske povezuju srednju Europu s Jadranskim morem.

Iako je Koprivnica središte Podravine, ona se također nalazi na prometnom sjecištu važnih europskih i hrvatskih cestovnih i željezničkih prometnih pravaca, kao što su magistralna željeznička pruga smjera Zagreb-Budimpešta, državna cesta Koprivnica-Mađarska te dionica Podravske magistrale koja povezuje Varaždin i Osijek.

Navedeni faktori imaju veliki utjecaj na demografske promjene, cirkulaciju stanovništva te urbanistički razvoj grada i stanje okoliša. Administrativno područje Grada Koprivnice obuhvaća površinu od 90,94 km², a sastoji se od devet naselja: Bakovčica, Draganovac, Herešin, Jagnjedovac, Koprivnica, Kunovec Breg, Reka, Starigrad i Štaglinec [4].

Na slici 1 prikazan je smještaj Koprivnice u Koprivničko-križevačkoj županiji koja je prostorno raznolika te uključuje nekoliko prostornih cjelina s različitim prirodno-zemljopisnim, gospodarskim, demografskim i prometnim karakteristikama.

Slika 1. Koprivničko-križevačka županija

Izvor: <https://kckzz.hr/hr/saznajte-vise/gradovi-i-opcine> (pristup: 8. 6. 2024.)

Sjeveroistočnim dijelom županije, koji čini dolina rijeke Drave, prevladava poljoprivredna djelatnost te značajna nalazišta zemnog plina i nafte. Takvo podneblje omogućava veću naseljenost područja, s Koprivnicom kao središnjim naseljem. Uz dobru prometnu povezanost, Koprivnica poprima određene elemente urbanizacije.

Dolinom Koprivničke rijeke brdski dio županije podijeljen je na dva dijela. Na sjeverozapadu nalazi se bilogorski dio, dok drugi dio čini Kalničko gorje. Na takvom brežuljkastom području obitavaju mala ruralna naselja s izrazito negativnim demografskim obilježjima, poput Križevaca [5].

Pogledom na prirodni i zemljopisni smještaj Koprivnice, vidljivo je da se nalazi na najpogodnijoj lokaciji u Koprivničko-križevačkoj županiji, uz iznimnu prometnu povezanost.

2.1. Koprivnica i okolica od početka 13. do kraja 15. stoljeća

Ime srednjovjekovnog naselja Koprivnice prvi se put spominje 1272. godine u darovnici desetogodišnjeg kraljevića Ladislava IV. Kumanca kaštelanu i vitezu koprivničke utvrde Bakaleru. Grad je dobio ime po rječici Koprivnici koja protječe južno od središta grada. O njoj se prvi put piše u listinama hrvatsko-ugarskog kralja Andrije II. Arpadovića iz 1207., 1209. i 1217. godine. Potkraj 13. stoljeća, dolaskom franjevac, podiže se samostan i župna crkva Blažene Djevice Marije, čime Koprivnica postaje značajno crkveno središte. S Kamengradom postaje kraljevski posjed. U doticaju s Kamengradom, današnjim Starigradom, Koprivnica se paralelno razvijala u pogledu gospodarstva, vojno-strateškog položaja i trgovine.

U 14. stoljeću, poveljom kralja Ludovika, dobiva status slobodnog kraljevskog grada, odnosno postaje slobodno i samoupravno središte [6]. Ulazi u svoje zlatno doba razvoja, afirmirajući se kao urbano središte srednje Podravine te kao značajan i ugledan grad u anžuvinskoj Slavoniji.

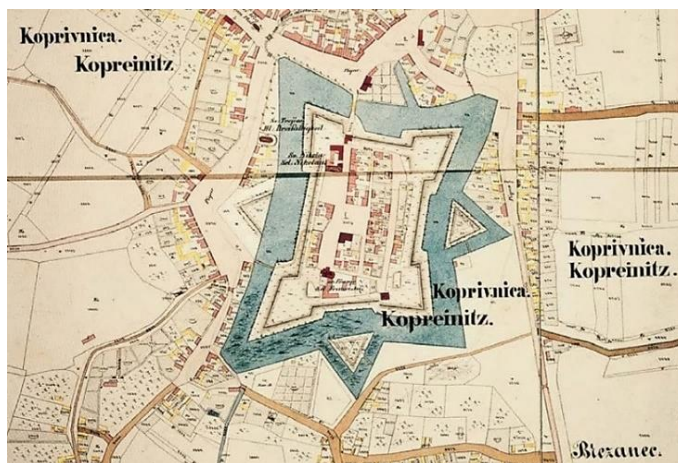
Rast i širenje Koprivnice bilo je uvjetovano društvenim uređenjem grada, gospodarskom snagom i prometnom ulogom na znamenitoj cesti kralja Kolomana. Dana 16. listopada 1345. godine biskup Grgur utemeljuje crkvu svete Ane s bolnicom, čime Koprivnica postaje sjedište župe prema prvom popisu župa Zagrebačke biskupije. U to doba Koprivnica počinje održavati stalne sajmove koji su bili od velikog značaja za razmjenu i privređivanju dobara među ljudima. Ljudi su tada bili podijeljeni prema društvenom sloju, temeljenom na ugledu i časti, koji se odražavao u stilu života i položaju naslijeđenom pri rođenju, a učvršćivao se ženidbenim vezama. Tako je stalež bio podijeljen u četiri reda: plemići, crkveni službenici, građani te zemljoradnici, odnosno kmetovi.

U 15. stoljeću Koprivnica nastavlja svoj rast i razvoj kao posljedica stečenog statusa slobodnog kraljevskog grada te potvrđuje svoj status važnog kulturnog, trgovačkog, obrtničkog i vojnog središta.

2.2. Razvoj Koprivnice u doba Osmanskog Carstva od 16. do 17. stoljeća

Prodor Turaka 1552. godine kulminirao je osvajanju Čazme i dolasku Osmanlija na područje Đurđevca, čime je osvojen većinski dio Slavonije. Taj događaj rezultirao je prekretnicu u razvoju Grada Koprivnice. U svrhu obrane, na području između Save i Drave formira se slavonska vojna granica koja će poslije postati Varaždinski generalat, a do kraja 17. stoljeća imat će ključnu ulogu u obrani Hrvatskog Kraljevstva. Koprivnica svojim statusom slobodnog i kraljevskog grada ima važan položaj unutar vojne granice. Tijekom svoje povijesti, djelovanjem vojne uprave i građanske samouprave kao paralelnog organa gradske vlasti, Koprivnica je osigurala svoj status, uz značajnu vojnu funkciju, razvoj trgovine i obrta među ostalim urbanim mjestima toga vremena.

Sredinom 16. stoljeća Koprivnica postaje regulirana kapetanija u sustavu utvrda Slavonske vojne krajine sa sjedištem u Varaždinu. Zbog potrebe za jačanjem koprivničkih fortifikacija tvrđava je modernizirana prema najsuvremenijim vojnim rješenjima protutopovske obrane, a radove su izvodili nizozemski i sjevernotalijanski arhitekti. Modernizacija je obuhvaćala izgradnju pet bastiona, pravokutnog sustava bedema i jaraka oko naselja, ojačanog s tri ugaone kule i vlastelinskim kaštelom, kako je prikazano na slici 2 [4]. Slabljenjem turske prijetnje, Koprivnica je započela gospodarski i demografski oporavak, dok se sjedište generalata sredinom 18. stoljeća premjestilo u Bjelovar.

Slika 2. Rekonstrukcija morfološke i funkcionalne strukture Koprivnice oko 1550. godine

Izvor: <https://liberta.hr/koprivnica-grad-renesansne-mistike-i-romantike/> (pristup: 8. 6. 2024.)

2.3. Koprivnica od 18. do 20. stoljeća

U 18. stoljeću dolazi do barokne obnove grada te izgradnje novih objekata u podgradu na sjevernom i sjeverozapadnom rubu koprivničke tvrđave. Godine 1765. odlukom carice Marije Terezije sjedište generalata pozicionira se u Bjelovaru, čime je grad izdvojen iz područja Slavonske krajine.

Razdoblje 18. i 19. stoljeća za Koprivnicu predstavlja zlatno doba u pogledu dominacije cehova, obrtničke poduzetnosti i trgovačkog središta. Cehovi obrtnika koji su djelovali u Koprivnici u to vrijeme uključuju stari ceh (sedlari, bravari, izrađivači noževa, remenari i krznari), čizmarski ceh, kolarski ceh, krojački ceh, mesarski ceh, lončarski ceh, tkalački ceh te mnoge druge.

Cehovi su bili obrtničke udruge čija je glavna zadaća unaprjeđivanje i zaštita interesa obrtnika u određenim zanatima. Međutim, njihov opstanak nije bio dugotrajan. Već sredinom 18. stoljeća došlo je do njihova raspada. Nakon toga pojavljuju se obrtnička zadrugarstva, što je zapravo novi oblik udruživanja obrtnika. Njihova važnost i uloga u razvoju grada smanjuje se 1870. godine kada je u sklopu austro-ugarske prometne politike izgrađena željeznička pruga Budimpešta-Zakany-Koprivnica-Zagreb, kasnije produžena do Rijeke. Inovacijom željezničkog kolodvora i pruga poboljšala se prometna povezanost javnog prijevoza unutar i izvan Hrvatske. Jedan od takvih infrastrukturnih projekta prikazan je na slici 3 iz 1947. godine [7].

Slika 3. Ugradnja skretnice u kolodvoru Koprivnica

Izvor: https://muzej.hzinfra.hr/?page_id=401 (pristup: 18. 6. 2024.)

Što se tiče javnog i društvenog života građana, ostvaruju se ideje angažiranih građana Koprivnice po pitanju kazališta, književnosti, političkih stranaka i gradskih novina.

Početkom 20. stoljeća, za vrijeme mandata gradonačelnika Josipa Vargovića, započinje proces industrijalizacije u Koprivnici. U tom razdoblju grad je doživio značajan gospodarski rast i modernizaciju. Industrijski razvoj bio je obilježen osnivanjem i širenjem raznih poduzeća i tvornica koja su postala temelj ekonomije grada. Posebno je važnu ulogu imala novoutemeljena kemijska tvornica d. d. Danica, jedna od vodećih kemijskih tvornica u Europi, koja je s radom započela 1907. godine i zapošljavala do 1500 radnika. Veliku važnost zauzimala je prehrambena industrija. Godine 1934. osnovana je Podravka d. d.

Daljnijim razvojem i uvođenjem novih proizvoda, Podravka započinje izvoz u SSSR i na izvaneuropsko tržište. Godine 1959. započinje proizvodnja svjetski poznatog proizvoda Vegeta. Na slici 4 prikazana je linija zapakirane Vegete u limenkama iz 1976. godine. Te iste godine, proizvodni dio Podravke podijeljen je u sedam sektora, uključujući jušne koncentrate i tjestenine, meso i mesne proizvode, voće i povrće, pripremu proizvodnje, laboratorij te održavanje i proizvodnju vlastitih sireva. Većina stanovnika Koprivnice tada je bila zaposlena u jednom od tih sedam sektora, a poduzeće je zapošljavalo više od 1750 radnika [8].

Slika 4. Linija pakiranja Vegete u limenke 1976. godine. Podravka d. d.

Izvor.: <https://tehnika.lzmk.hr/podravka-d-d/> (pristup: 18. 6. 2024.)

Šezdesetih godina 20. stoljeća osnovana je papirna i drvna industrija Bilokalnik, smještena na strateški povoljnom prometnom položaju, na križanju cesta i željezničke pruge prema Mađarskoj. Osim prehrambene industrije, razvijale su se i druge grane industrije, uključujući drvenu, metaloprerađivačku, kemijsku i mnoge druge. To je omogućilo stvaranje većeg broja radnih mjesta, a zapošljavanjem radnika iz okolnih mjesta potaknuta je urbanizacija i demografski rast grada Koprivnice [9].

U poslijeratnom razdoblju, nakon dva svjetska rata i nekoliko različitih državnih uređenja i režima kroz koje je Hrvatska prošla, na referendumu 1991. godine 96 % birača općine Koprivnica izjasnilo se za osnivanje Hrvatske kao suvremene države. Stanovnici Koprivnice sudjelovali su u različitim postrojbama tijekom Domovinskog rata, od 1991. do 1995. godine.

3. POSTOJEĆE STANJE U POGLEDU URBANISTIČKOG UREĐENJA GRADA KOPRIVNICE

Kako bi proces planiranja tekao što uspješnije i u skladu s mogućnostima određenog mjesta i željama njegovih stanovnika, potrebno je uzeti u obzir postojeće stanje. Snimka postojećeg stanja predstavlja zbir prikupljenih objektivnih i praktičnih činjenica o individualnim osobitostima mjesta, stoga čini osnovu planiranja i ključnu radnu fazu u planerskom razmišljanju i koncipiranju. Struktura, oblik i namjena zemljišta i gradnje, kao i socijalna, ekološka, kulturna i gospodarska obilježja, određuju prostor i granice plana postojećeg stanja na planiranom području [10].

3.1. Grad Koprivnica u urbanističkom smislu

Smještena u sjeverozapadnom dijelu Hrvatske, Koprivnica se odlikuje urbanom strukturom koja spaja povijesne i moderne elemente. Poseban naglasak stavlja se na očuvanje kulturne baštine, održivost i kvalitetu života stanovnika. Povijesna jezgra grada smještena je na središnjem Zrinskom trgu, okružena povijesnim građevinama i crkvom svetog Nikole, kako je prikazano na slici 5.

Središte grada čuva tradicionalnu arhitekturu niskih, svijetlo obojenih zgrada mješovite namjene. Uz povijesnu jezgru nalaze se starije stambene četvrti, uglavnom obiteljske kuće s okućnicama, što doprinosi tradicionalnom izgledu grada. U modernijim zonama prevladavaju stambeni blokovi s više katova. Kod planiranja novih zgrada, potrebno je stvarati funkcionalne i ugodne životne prostore, pritom zadržavajući niski urbani profil grada. Za odmor i rekreaciju važnu ulogu imaju zelene površine, koje su ključne u urbanističkim planovima. Najveći gradski park Zrinski, sa svojom ponudom prostora za odmor i rekreaciju, glavna je atrakcija Koprivnice i ljeti i zimi, popraćen raznim sadržajima i događanjima. Mnogobrojni manji parkovi i biciklističke staze posebno naglašavaju usmjerenost Koprivnice održivom načinu života i ekološkoj osviještenosti.

Veliku prednost čine društveni sadržaji, među kojima se ističu obrazovne i kulturne ustanove koje su lako dostupne stanovnicima grada. Kada je riječ o obrazovanju, Koprivnica nastavlja s proširivanjem i stvaranjem novih obrazovnih ustanova, iako već ima razvijenu mrežu osnovnih škola, srednjih i obrtničkih škola, fakulteta (Sveučilište Sjever), muzeja i galerija.

Sjeverno, na rubu grada, prostire se industrijska zona koja ima veliki značaj za Koprivnicu i njezine stanovnike. Osim što je Koprivnica prepoznatljiva kao sjedište Podravke, u industrijskoj zoni nalaze se i vodeće tvrtke kao što su Carlsberg Croatia, Hartmann, Bilokalnik, Belupo i mnoge druge. Zahvaljujući ovoj industrijskoj zoni, smještenoj na rubu grada, osiguran je minimalan utjecaj na stambene, društvene i rekreacijske zone, čime je postignuta ravnoteža između kvalitete života i industrijskog razvoja.

Važan aspekt grada je prometna infrastruktura koja je dobro povezana javnim prijevozom. Učestala gradnja nadvožnjaka, kružnih tokova i modernih cesta poboljšava prometno kretanje unutar grada. Pažljivo planirane biciklističke staze i pješačke zone čine biciklizam jednim od popularnih oblika prijevoza u Koprivnici.

Slika 5. Gradska jezgra - Zrinski trg

Izvor: <https://gradonacelnik.hr/vijesti/koprivnica-krece-kompletna-obnova-sredisnjih-gradskih-trgova-u-projektu-vrijednom-15-milijuna-kuna/> (pristup: 21. 8. 2024.)

3.2. Generalni urbanistički plan

Generalni urbanistički plan (GUP) donosi se za građevinsko područje naselja i izdvojeno građevinsko područje izvan naselja središnjih naselja velikog grada. Njime se precizno određuju ustroj i namjena gradskog prostora, čime se ostvaruje dugoročni prostorni razvoj grada. Plan uvjetuje implementaciju svih potrebnih zahvata u prostoru unutar obuhvata za koji se donosi urbanistički plan uređenja. GUP-om se definiraju neizgrađeni i neuređeni dijelovi građevinskog područja izvan naselja, urbana preobrazba i sanacija građevinskog područja naselja te izdvojenog građevinskog područja, kao i obuhvat urbanističkih planova uređenja, prema zakonskim odredbama. Osnovni elementi sadržani u GUP-u su plan namjene površina, određivanje gustoće izgradnje i principi gradnje [11].

Prva verzija Generalnog urbanističkog plana Koprivnice donesena je 2008. godine. Prvi dio plana objavljen je u četvrtom broju Službenog glasnika Grada Koprivnice, dok je drugi dio objavljen u petom broju iste godine.

Godine 2014. donesene su izmjene, objavljene u sedmom broju, odlukom predstavničkog tijela o donošenju I. izmjena i dopuna Generalnog urbanističkog plana Koprivnice. Trenutačno, Koprivnica ima važeći GUP iz 2015. godine, objavljen u prvom broju službenog lista GGK, prema kojem se postupa već devet godina. To ukazuje na potrebu za skorom izradom i objavom novog GUP-a u skladu s važećem Prostornom planom uređenja Grada Koprivnice. Koordinator izrade plana je Upravni odjel za komunalno gospodarstvo, prostorno uređenje i zaštitu okoliša, dok je pravna osoba zadužena za izradu plana tvrtka ASK ATELIER d. o. o. iz Zagreba [12].

Izmjene i dopune Generalnog urbanističkog plana Koprivnice iz 2015. godine sadržane su u Elaboratu Generalni urbanistički plan Koprivnice – I. izmjene i dopune, a sastoje se od tekstualnog i grafičkog dijela. Tekstualni dio obuhvaća opće informacije o tvrtki zaduženoj za izradu plana, kao i odredbe za provođenje koje uključuju uvjete određivanja i smještaja građevina, način gradnje te postupke sanacije otpada. Sve odredbe za provođenje navedene su u tekstualnom dijelu plana, dok su kartografski prikazi uključeni u grafički dio plana [12].

TEKSTUALNI DIO PLANA (odredbe za provođenje)

1. Uvjeti određivanja i razgraničavanja površina javnih i drugih namjena
2. Uvjeti uređenja prostora za građevine od važnosti za Republiku Hrvatsku, Koprivničko-križevačku županiju i Grad Koprivnicu
3. Uvjeti smještaja građevina gospodarskih djelatnosti
4. Uvjeti smještaja građevina društvenih djelatnosti
5. Uvjeti smještaja stambenih građevina
6. Uvjeti utvrđivanja trasa i površina prometne, elektroničke komunikacije i komunalne infrastrukturne mreže
7. Uvjeti uređenja posebno vrijednih i/ili osjetljivih područja i cjelina
8. Mjere očuvanja i zaštite krajobraznih i prirodnih vrijednosti unutar kulturno-povijesnih cjelina
9. Način i uvjet gradnje
10. Postupanje s otpadom
11. Mjere sprječavanja nepovoljnih utjecaja na okoliš
12. Mjere provedbe GUP-a

1. GRAFIČKI DIO PLANA s kartografskim prikazima u mjerilu 1 : 5000

1. Korištenje i namjena površina
2. Mreža gospodarskih i društvenih djelatnosti
3. Prometna i komunalna infrastrukturna mreža
  - 3.1. Promet
  - 3.2. Elektroničke komunikacije
  - 3.3. Elektroenergetika
  - 3.4. Plin
  - 3.5. Vodoopskrba
  - 3.6. Odvodnja
4. Uvjeti korištenja, uređenja i zaštite površina
  - 4.1. Područja primjene posebnih mjera uređenja i zaštite

4.2. Način i uvjeti gradnje

U pročišćenom tekstu GUP-a, u tekstualnom dijelu pod točkom 12. navedene su mjere provedbe GUP-a. Mjera koju je potrebno provesti GUP-om jest obvezna izrada urbanističkog plana uređenja koji se nalazi pod člankom 76. u GUP-u, a podijeljen je u dva stavka [12].

U stavku 1. navode se urbanistički planovi uređenja koji će se donijeti za prostore i građevine utvrđene ovim GUP-om, a to su:

- Urbanistički plan uređenja „Pavelinska“
- Urbanistički plan uređenja „Dravska“
- Urbanistički plan uređenja „Radnička“
- Urbanistički plan uređenja „Kampus“
- Urbanistički plan uređenja „Zagorska-Crnogorska“
- Urbanistički plan uređenja „Podolice“
- Urbanistički plan uređenja „Peteranska-Čarda“
- Urbanistički plan uređenja „Ledinska“
- Urbanistički plan uređenja „Ledine“
- Urbanistički plan uređenja „Herešinska“
- Urbanistički plan uređenja „Lenišće – zeleni kvart“
- Urbanistički plan uređenja „Lenišće – zona B-4“
- Urbanistički plan uređenja „Lenišće-Selingerova“
- Urbanistički plan uređenja „Bjelovarska“
- Urbanistički plan uređenja „Pri Sv. Magdaleni I“.

U stavku 2. navode se važeći planovi koji su na snazi, uz navedene planove na području koje pokriva Generalni urbanistički plan Koprivnice, a to su:

- Detaljni plan uređenja „Zona centralnih funkcija“
- Detaljni plan uređenja centralno gradskog područja „Dubovec“
- Detaljni plan uređenja stambene gradske četvrti „Pri sv. Magdaleni“
- Detaljni plan uređenja „Zona A-11“

- Detaljni plan uređenja „Lenišće – zona B-5“
- Detaljni plan uređenja „Lenišće – zona Jug“
- Detaljni plan uređenja „Lenišće – zona Istok“
- Detaljni plan uređenja „Zagorska“
- Detaljni plan uređenja „Cvjetna“.

3.3. Analiza Generalnog urbanističkog plana Koprivnice i postojećeg stanja

Za inovativan i održiv razvoj grada ključno je pridržavati se GUP-a, temeljnog dokumenta prostornog planiranja. Time se osigurava regulacija uređenja prostora koja usmjerava i potiče urbani razvoj Koprivnice prema većoj održivosti i ekološkoj prihvatljivosti, uzimajući u obzir gospodarske, demografske, ekološke i infrastrukturne aspekte.

U dokumentu Generalnog urbanističkog plana Koprivnice, u članku 4. stavku 1., navedeni su uvjeti za određivanje i razgraničavanje površina javnih i drugih namjena utvrđenih kartografskim prikazom GUP-a pod brojem 1 „Korištenje i namjena površina“, što je prikazano na slici 7 [12].

Na slici 6 prikazana je legenda karte 1 „Korištenja i namjene površina“, koja se odnosi na sliku 7, a koja prikazuje tijek razvoja i uređenja naselja Koprivnice unutar granice obuhvata GUP-a.

Područje označeno žutom bojom, oznake S, predviđeno je za stambenu namjenu. Namijenjeno je uređenju i izgradnji građevina stambene namjene. Uz pridržavanje određenih uvjeta navedenih u GUP-u, moguće je graditi prateće građevine trgovačkih, uslužnih, poslovnih i tihih gospodarskih djelatnosti, ali isključivo kao prateći sadržaj stanovanja na građevinskoj čestici oznake S. Uzimajući u obzir gustoću stanovanja, stambene građevine podijeljene su na obiteljske kuće, stambene zgrade do šest stanova i višestambene zgrade s neograničenim brojem stanova [13].

Područje označeno oznakom M, tamnijom žutom bojom, definirano je kao područje mješovite namjene. U toj zoni predviđena je izgradnja građevina stambene, javne i društvene, poslovne, uslužne i trgovačke namjene, kao i građevina za sportske i rekreacijske aktivnosti, ugostiteljsko-turističku namjenu, tihe gospodarske proizvodne djelatnosti te područja javnih zelenih površina i javnih garaža.

Javna i društvena namjena označena je crvenom bojom i oznakama od D1 do D8. Ove oznake obuhvaćaju gradnju građevina sljedećih sadržaja: upravne (D1), socijalne (D2), zdravstvene (D3), predškolske (D4), školske (D5), visoko učilište (D6), kulturne (D7) i vjerske namjene (D8). Također, moguća je gradnja građevina stambene namjene, uređenje javnih zelenih površina te izgradnja ugostiteljskih, uslužnih i trgovačkih objekata.

Gospodarsku namjenu čine područja proizvodne, poslovne i ugostiteljsko-turističke namjene. Gospodarska namjena – proizvodna, označena oznakom I, na GUP-u prikazana je ljubičastom bojom. Ovo područje pretežito obuhvaća industrijsku zonu, uz mogućnost izgradnje proizvodnih pogona te pratećih građevina (upravnih, uredskih i servisnih) za osnovne proizvodne namjene i skladištenje. Obavezno je predviđeno i postojanje reciklažnog dvorišta te pratećih građevina za razvrstavanje neopasnog otpada.

Narančastom bojom, oznakom K, označena je gospodarska namjena – poslovna, predviđena za poslovne djelatnosti poput trgovačkih i veletrgovačkih sadržaja, skladišta, uredskih zgrada, ugostiteljsko-turističkih objekata, znanstvenih, istraživačkih i obrazovnih centara, javnih garaža i manjih zanatskih djelatnosti.

Oznakom T, crveno-narančaste boje, označena je gospodarska namjena – ugostiteljsko-turistička, pri čemu oznaka T1 označava područje hotela. Na tim površinama predviđena je gradnja hotela, hostela, B&B-a i drugih smještajnih objekata, uz moguće prateće ugostiteljske, sportsko-rekreacijske i zabavne sadržaje namijenjene gostima i turistima.

Nadalje, kartom GUP-a tamno zelenom bojom i oznakom R prikazana je sportsko-rekreacijska namjena koja se dijeli na R1 za sport i R2 za rekreaciju. Na takvim područjima dopuštena je izgradnja građevina namijenjenih za sport i rekreaciju, poput igrališta, sportskih dvorana, stadiona i bazena. Uz navedene objekte, moguće je graditi prateće sadržaje poput ugostiteljsko-turističkih objekata, hotela, trgovačkih sadržaja i ureda.

Na karti GUP-a prikazane su različite zelene površine. Zaštitne zelene površine, označene oznakom Z, svijetlo su zelene boje. Javni parkovi, označeni oznakom Z1, također su prikazani svijetlo zelenom bojom, a odnose se na prostore namijenjene odmoru i rekreaciji, gdje je moguće graditi

paviljone, javne zahode, postavljati kioske, uređivati biciklističke staze i dječja igrališta, uz uvjet da se zauzima do 10 % površine parka. Oznaka Z4 odnosi se na stambenu gradnju u zelenilu, također svijetlo zelene boje.

Zaštitne zelene površine (Z) imaju važnu ulogu u sprječavanju erozije, zaštiti od buke i osiguravanju zelenih pojaseva uz prometnice. Na tim površinama zabranjena je gradnja bilo kakvih objekata, osim potrebnih infrastrukturnih objekata.

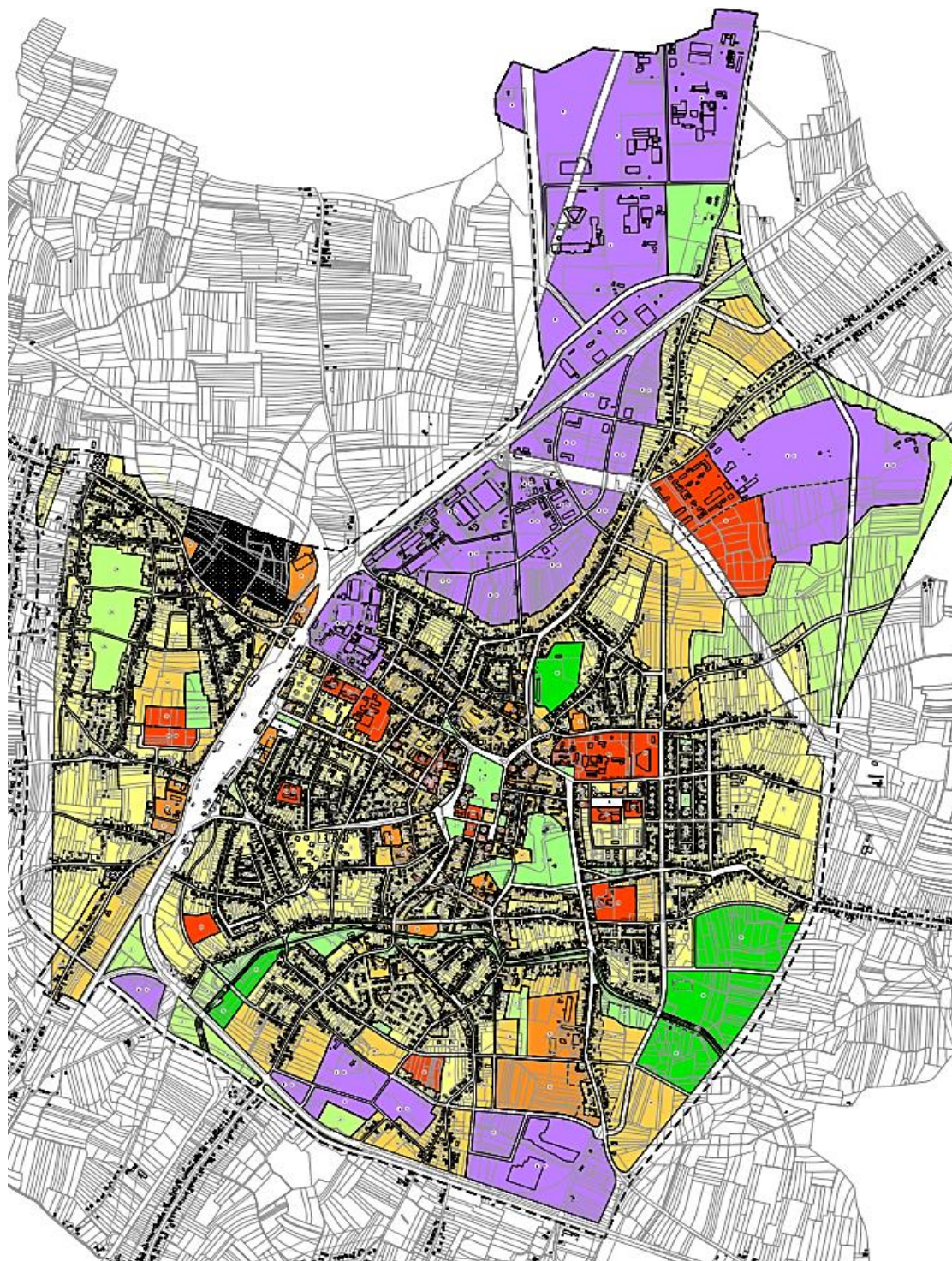
Oznaka Z4 označava stambenu gradnju u zelenilu. Namijenjena je izgradnji obiteljskih kuća unutar kultiviranog krajolika, u skladu s uvjetima zaštite prostora.

Bijelom bojom i oznakom IS prikazane su površine infrastrukturnih sustava namijenjene gradnji infrastrukturnih objekata, uključujući uređenje zelenih površina. Na ovim površinama dopuštena je gradnja benzinskih postaja i autopraonica u sklopu prometnih koridora [13].

LEGENDA	
	GRANICA OBUHVATA GUP-a
KORIŠTENJE I NAMJENA POVRŠINA	
Razvoj i uređenje naselja	
	STAMBENA NAMJENA
	MJEŠOVITA NAMJENA
	JAVNA I DRUŠTVENA NAMJENA - D1 - upravna, D2 - socijalna, D3 - zdravstvena, D4 - predškolska, D5 - školska, D6 - visoko učilište, D7 - kultura, D8 - vjerska
	GOSPODARSKA NAMJENA-PROIZVODNA
	GOSPODARSKA NAMJENA-POSLOVNA
	GOSPODARSKA NAMJENA-UGOSTITELJSKO TURISTIČKA T1 - hotel
	ŠPORTSKO REKREACIJSKA NAMJENA R1 - sport, R2 - rekreacija
	ZAŠTITNE ZELENE POVRŠINE
	JAVNE ZELENE POVRŠINE Z1 - javni park
	STAMBENA GRADNJA U ZELENILU
	POVRŠINE INFRASTRUKTURNIH SUSTAVA
	GROBLJE
	OBUHVAT OBAVEZNE IZRADE PROSTORNOG PLANA
	GRANICA ZAŠTITNOG INFRASTRUKTURNOG KORIDORA

Slika 6. Legenda Generalnog urbanističkog plana Koprivnice

Izvor: <https://koprivnica.hr/gradani/prostorno-uređenje/prostorni-planovi/> (pristup: 22.8. 2024.)

Slika 7. Generalni urbanistički plan Koprivnice - 1. Korištenje i namjena površina

Izvor: <https://koprivnica.hr/gradani/prostorno-uredenje/prostorni-planovi/> (pristup: 22.8. 2024.)

Uvidom u Generalni urbanistički plan Koprivnice, primjetno je da na sjevernom, sjeveroistočnom i južnom dijelu grada prevladava industrijska zona, za koju se planira proširenje izvan granica obuhvata GUP-a. Proširenje gospodarskih zona i područja proizvodnih namjena donosi sa sobom pozitivne i negativne aspekte u kontekstu urbanizacije grada. Poznato je da je industrija ključan pokretač urbanističkog razvoja koji ujedno utječe na ekonomske i demografske parametre određenog područja. Povećanjem kapaciteta radnih mjesta proporcionalno raste i naseljenost grada, što utječe na potrebu za širenjem stambenih zona. Smještaj industrijskih zona na rubu grada osigurava minimalan utjecaj na stambene, društvene, zelene i rekreacijske zone, čime se postiže ravnoteža između kvalitete života, zaštite okoliša i industrijskog razvoja. Daljnjim uvidom u kartu korištenja i namjene površina, vidljiva je izgradnja, uređenje i proširenje gospodarskih zona, poslovnih te ugostiteljsko-turističkih namjena unutar područja Koprivnice, kao i proširenje javnih i društvenih sadržaja.

Koprivnica je najvećim dijelom obilježena stambenom namjenom, uz koju se nalaze i neizgrađeni dijelovi grada. Cilj neizgrađenih površina i prostora jest raščlaniti gradnju, dok ih istovremeno povezuje i razdvaja. Neizgrađene površine mogu imati različite oblike i namjene, od malih parkova, preko sportskih građevina, do oranica, šuma i vodnih tijela. Stoga je zadatak urbanističkog plana da se unutar planiranih površina naselja istakne struktura parkovnih površina i prostorni raspored raspoloživih površina [10].

Ključno je predvidjeti neizgrađene parcele za izgradnju i uređenje zelenih javnih površina, poput javnih parkova, stambenih parkova, čak i sportsko-rekreacijskih područja. Pregledom karte Generalnog urbanističkog plana Koprivnice vidljiv je manjak zelenih površina, gdje osim nekolicine javnih parkova (oznake Z1), nisu prisutni drugi oblici zelenila. Iz tog razloga važno je budućim planiranjem i projektiranjem GUP-a uvrstiti više zelenih površina unutar stambenih kompleksa, povećati količinu zelenila na dječjim igralištima te uvesti obaveznu izgradnju parkova izoliranih od prometa u području trgovačkih centara, sa svrhom odmora i rekreacije za životinje, odrasle i djecu.

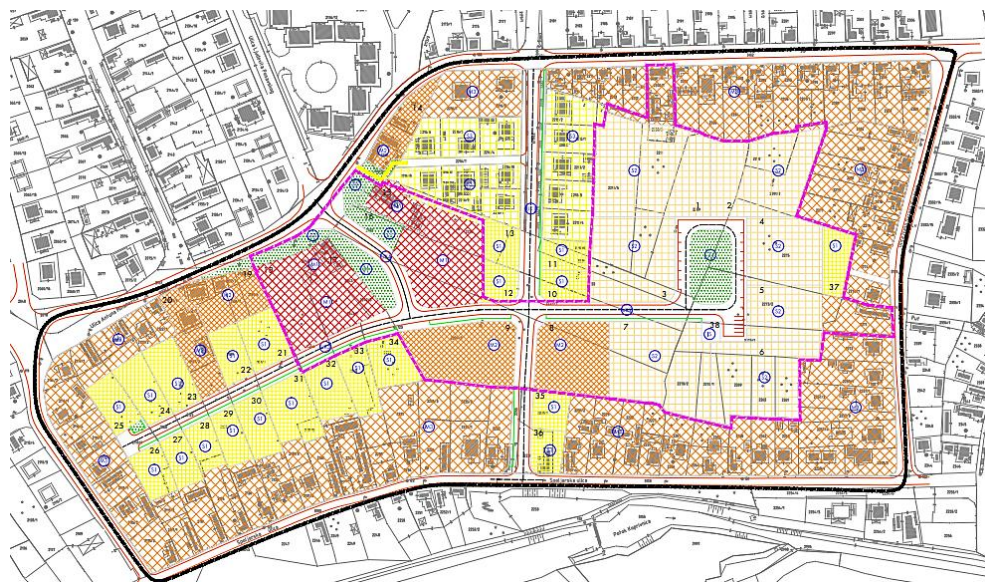
Zaštitne zelene površine ne doprinose dovoljno održivosti jer su nužne uz prometnu infrastrukturu, dok je stambena gradnja u zelenilu (oznake Z4) namijenjena uređenju i izgradnji stambenih građevina (obiteljskih kuća) u kultiviranom krajoliku, poput padina Vinice u Koprivnici, i to u

skladu s uvjetima zaštite tog područja. U tom području moguće je urediti javne zelene površine i objekte komunalne infrastrukture bez narušavanja okoliša [13].

Smanjenjem cestogradnje i povećanjem pješačkih i biciklističkih staza postiže se održivije planiranje te zdraviji i mobilniji način života, pri čemu se smanjuje zagađenje okoliša. Biciklističke staze planirane su unutar uličnog profila grada, pri čemu je nužno osigurati sigurnost biciklista u ulicama s motoriziranim prometom jakog intenziteta i velikim udjelom teretnih vozila. Izgradnjom biciklističkih staza u gradskim ulicama s pojačanim biciklističkim prometom, primjerice za odlazak na posao ili opskrbu, postiže se rasterećenje prometa i smanjenje gužvi na cestama [10].

Unaprjeđenje i jačanje udjela pješačkog prometa u ukupnom prometu grada ima za cilj izgradnju kontinuiranog sustava pješačkih staza, usmjerenog prema svim potrebnim odredištima. Potrebno je osigurati sigurno i slobodno kretanje pješaka te dati prioritet pješačkom i biciklističkom prometu kao važnim oblicima mobilnosti [10].

GUP se u određenim dijelovima treba razrađivati detaljnim planom uređenja kako bi se preciznije prikazale izmjene i dopune planirane GUP-om. Izvadak iz jednog detaljnog plana uređenja pokazuje zelene resurse koji čekaju prenamjenu, kao što je prikazano u Detaljnom planu uređenja centralnog gradskog područja „Dubovec“ u Koprivnici, što je prikazano na slici 8. Vidljivo je da se obuhvat zone centralnog gradskog područja tretira na način da se proširi područje stambene namjene te planiraju nove građevne čestice mješovite i poslovne namjene, što će narušiti zelene resurse u procesu novogradnje, kako je prikazano na slici 10. Time područje „Dubovec“ ostaje s jednim javnim parkom (oznaka Z1) i nužnim zelenim površinama uz prometnu infrastrukturu, čime se gubi čimbenik održivosti i održivog planiranja. Stoga je potrebno uvesti zelene površine stambene namjene i sportsko-rekreacijska područja kako bi građani područja „Dubovec“ bili okruženi zelenilom za odmor i rekreaciju [14].

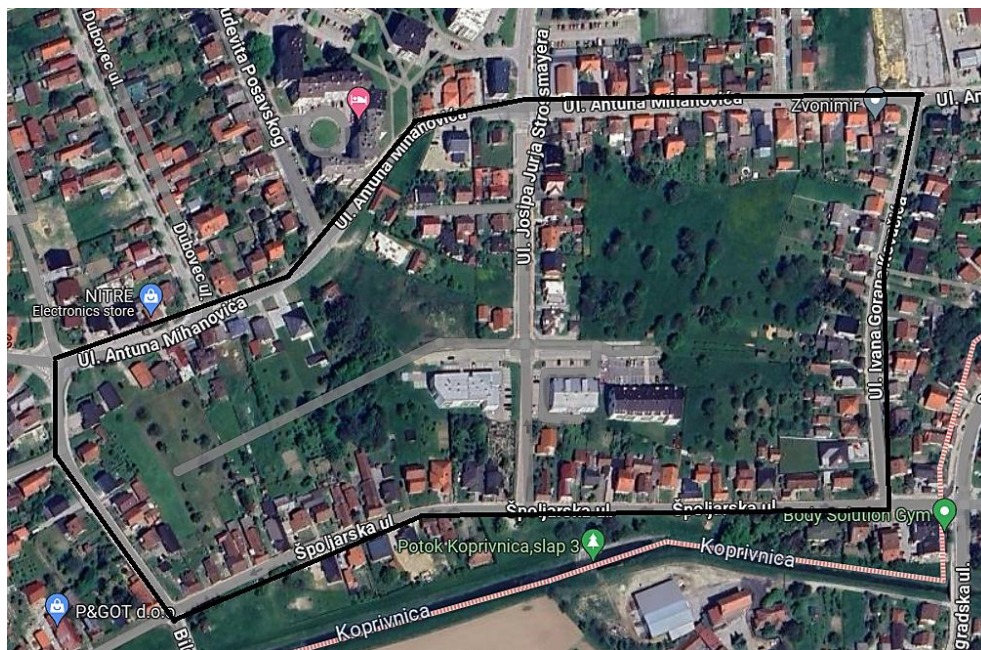
Slika 8. Detaljni plan uređenja centralnog gradskog područja „Dubovec“ u Koprivnici

Izvor: <https://koprivnica.hr/gradani/prostorno-uredenje/prostorni-planovi/> (pristup: 22. 8. 2024.)

	OBUHVAAT DPU-a DUBOVEC		NOVE GRADEVNE ČESTICE INDIVIDUALNO STANOVANJE
	GRANICA OBUHVATA IZMJENE I DOPUNE DPU-a DUBOVEC U GRAFIČKOM DJELU		NOVE GRADEVNE ČESTICE VIŠESTAMBENO STANOVANJE
	BROJ I GRANICA POSTOJEĆE KATASTARSKE ČESTICE		NOVE GRADEVNE ČESTICE MJEŠOVITA, PRETEŽITO POSLOVNA NAMJENA
	POSTOJEĆE GRADEVINE		NOVE GRADEVNE ČESTICE MJEŠOVITA, PRETEŽITO STAMBENA NAMJENA
	BROJ I GRANICA NOVE GRADEVNE ČESTICE		POSTOJEĆE GRADEVNE ČESTICE STAMBENE NAMJENE
	CESTE		POSTOJEĆE GRADEVNE ČESTICE MJEŠOVITE NAMJENE
	ZELENE POVRŠINE I PJEŠAČKE U SASTAVU ULIČNIH KORIDORA		GRADEVNE ČESTICE ZA GRADEVINE INFRASTRUKTURE (TRAFOSTANICE, PLINSKE I TK STANICE)
	PJEŠAČKE STAZE IZVAN ULIČNIH KORIDORA		ZELENE POVRŠINE JAVNI PARK
	PJEŠAČKE STAZE		ZELENE POVRŠINE UZ PROMETNA RASKRIŽJA
			ULIČNI KORIDOR S OZNAKOM KATEGORIJE

Slika 9. Legenda Detaljnog plana uređenja centralnog gradskog područja „Dubovec“

Izvor: <https://koprivnica.hr/gradani/prostorno-uredenje/prostorni-planovi/> (pristup: 22. 8. 2024.)

Slika 10. Satelitska snimka centralnog gradskog područja „Dubovec“

Izvor 1. <https://www.google.com/maps> (pristup: 22. 8. 2024.)

Razmatranje važećeg Detaljnog plana uređenja centralnog gradskog područja „Dubovec“ i postojećeg stanja, prikazanog na satelitskoj slici pod brojem 10, vodi do iznošenja osobnih prijedloga izmjena i dopuna Detaljnog plana uređenja „Dubovec“, u skladu s temeljnim komponentama održivosti. Granicom obuhvata (ljubičasta crtkana linija, prikazana na slikama 8 i 9) označeno je područje koje se razrađuje detaljnim planom uređenja u grafičkom dijelu. Prema prostornom planu, središnje zelenilo predviđa izgradnju i druge sadržaje vezane uz gradnju, čime se narušavaju zelene površine kako bi se iskoristio vrlo atraktivan gradski prostor za veće interese. Budući da je riječ o stambenoj gradskoj četvrti, planirano je proširenje stambene zone s lijeve strane četvrti, uz koju bi bilo poželjno izgraditi i urediti park, što nije predviđeno važećim detaljnim planom uređenja. Postojeće središnje zeleno područje predviđeno je za izgradnju novih građevnih čestica za višestambeno stanovanje, uz manji dio zelene površine javnog parka. S obzirom na veličinu i zastupljenost stambenog dijela, potrebno je proširenje javnog parka s dodatnim sadržajima poput dječjih igrališta, sportskih terena, zelenih livada za kućne ljubimce i slično.

Uvođenje elemenata vode u gradsku četvrt, poput fontana u parkovima ili oživljavanje isušenih potoka, kao i dodatna izgradnja biciklističkih i pješačkih staza, doprinijeli bi održivom planiranju i gospodarenju.

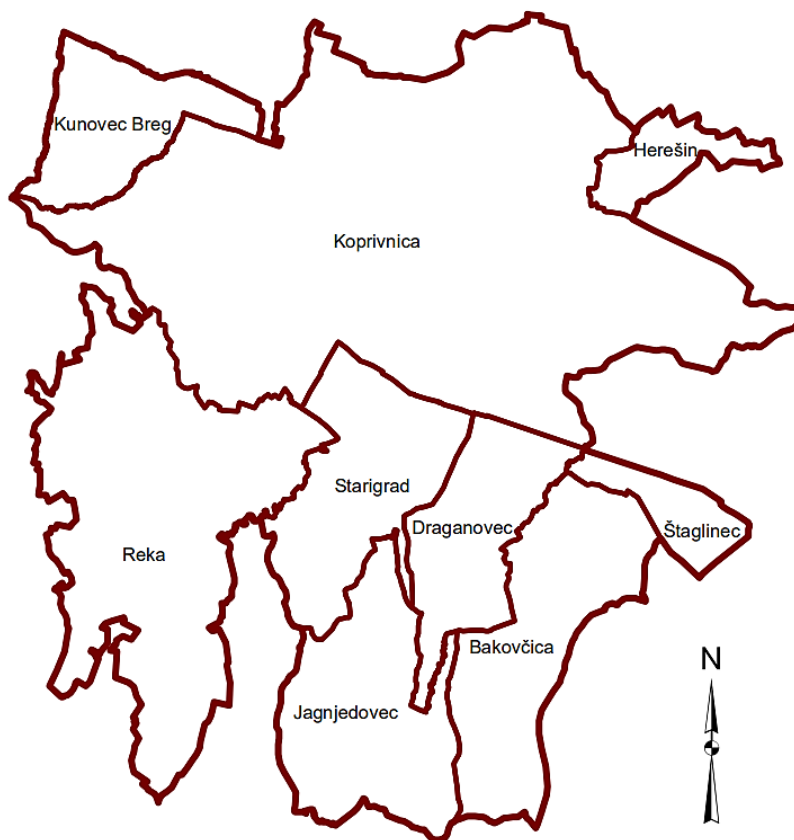
4. ANALIZA AKTUALNOG PROSTORNOG PLANA UREĐENJA GRADA KOPRIVNICE

Prostorni plan uređenja gradova i općina temeljni je dokument prostornog uređenja svake jedinice lokalne samouprave, odnosno općinskog ili gradskog vijeća. Prostorni plan uređenja velikog grada, grada ili općine postavlja smjernice za razvoj različitih djelatnosti, definira namjenu površina te propisuje uvjete za održiv i uravnotežen razvoj na području te jedinice [15].

Prostorni plan uređenja, u usporedbi s GUP-om, obuhvaća šire područje koje uključuje općinu ili grad. Donosi osnovne smjernice za razvoj i zaštitu prostora, zbog čega je manje detaljan od GUP-a. U ovom slučaju, Prostornim planom uređenja Grada Koprivnice obuhvaćeno je devet naselja, dok GUP obuhvaća samo gradsko područje. Stoga je glavna zadaća GUP-a detaljna razrada gradskog prostora u pogledu svih namjena i korištenja gradskog područja.

Odluka o III. izmjenama i dopunama Prostornog plana uređenja Grada Koprivnice donesena je 14. lipnja 2024. godine. Granice obuhvata prostornog plana su administrativne granice Grada Koprivnice kao jedinice lokalne samouprave, određene Zakonom o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj („Narodne novine“ br. 86/06., 125/06. – ispravak, 16/07. – ispravak, 95/08. – Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske, 46/10. – ispravak, 145/10., 37/13., 44/13., 45/13. i 110/15.).

Prostorni plan obuhvaća naselja unutar grada, a to su: Bakovčica, Draganovec, Herešin, Jagnjedovac, Koprivnica, Kunovec Breg, Reka, Starigrad i Štaglinec. Prostorni razmještaj navedenih naselja prikazan je na slici 11 [16].

Slika 11. Kartografski prikaz Grada Koprivnice i okolnih naselja

Izvor: <https://koprivnica.hr/gradani/prostorno-uredenje/prostorni-planovi/> (pristup: 22. 8. 2024.)

4.1. Ciljevi prostornog uređenja naselja na području grada – utvrđivanje građevinskih područja

Prostor Grada Koprivnice prema namjeni podijeljen je u četiri osnovne kategorije. Prva kategorija su „površine za razvoj i uređenje naselja“, koje obuhvaćaju građevinska područja naselja i izdvojeni dio građevinskog područja naselja.

„Površine za razvoj i uređenje izvan naselja – izdvojeno građevinsko područje izvan naselja“ čine drugu kategoriju, koja obuhvaća područja gospodarske namjene: proizvodna (oznaka I), poslovna (oznaka K) i ugostiteljsko-turistička namjena (oznaka T), komunalno-servisna namjena (oznaka K3), mješovita namjena – pretežno poljoprivredna gospodarstva (oznaka M4), sportsko-

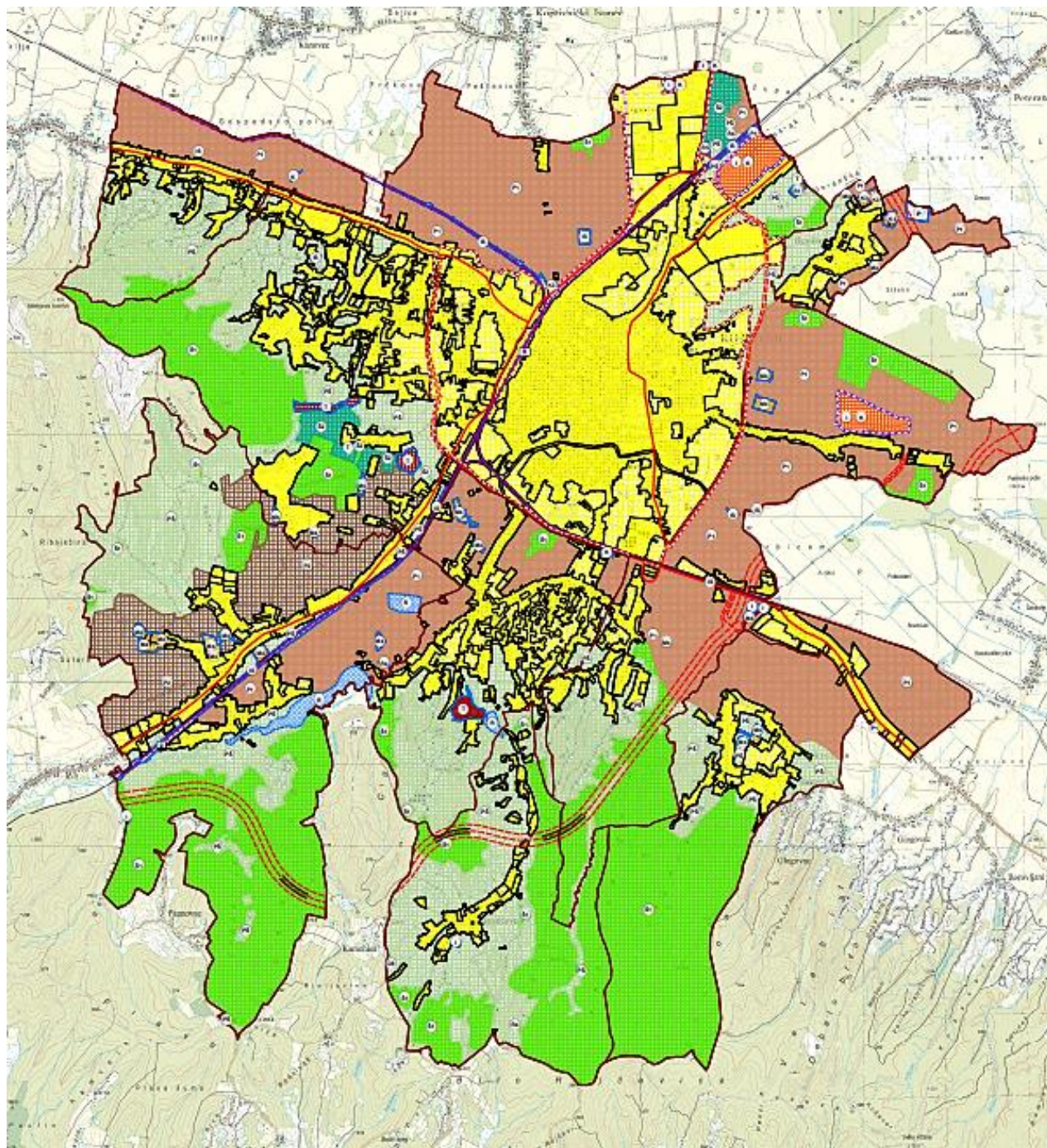
rekreacijska namjena (sport, lovački dom, kinološka djelatnost), javna i društvena namjena – vjerska (oznaka D8), površine infrastrukturnih sustava te uređaj za pročišćivanje otpadnih voda (oznaka IP).

U trećoj kategoriji nalaze se „ostale površine“, koje obuhvaćaju poljoprivredno tlo (osobito vrijedno obradivo tlo i vrijedno obradivo tlo), šume (gospodarska i zaštitna), ostalo poljoprivredno tlo, šume i šumsko zemljište te vodene površine. Posljednja kategorija su „površine infrastrukturnih sustava“, što podrazumijeva cestovne građevine i željezničke građevine [16].

Navedeno je prikazano na slici 13, s vidljivim tumačem znakova granica te organizacija prostora osnovnih namjena i korištenja površina Prostornog plana uređenja Grada Koprivnice. Na slici 12 prikazana je karta aktualnog Prostornog plana uređenja Grada Koprivnice.

Crvena točkasta linija označava zonu obuhvata Grada Koprivnice GUP-om. Unutar granica zone obuhvata GUP-a, tamno žutom bojom označeno je postojeće izgrađeno građevinsko područje naselja i izdvojenog dijela građevinskog područja naselja, dok svijetlo žuta boja prikazuje planirano građevinsko područje naselja. Ovo područje obuhvaća izgradnju cesta, parkova, obrazovnih ustanova i slično, što će biti definirano budućim važećim GUP-om. Time je vidljivo da Koprivnica ima prostora za širenje i daljnji razvoj, prvenstveno u stambenom, a potom i u industrijskom pogledu. Oznakom R prikazana je rekreativna zona, koja je u manjoj mjeri rasprostranjena izvan grada.

Daljnjom analizom karte vidljive su i ostale površine koje uključuju šume isključivo osnovnih namjena: gospodarska šuma (oznaka Š1), koja se koristi u svrhu eksploatacije, i zaštitna šuma (oznaka Š2), koja se ne smije sjeći, nego mora ostati u prirodnom obliku.

Slika 12. Prostorni plan uređenja Grada Koprivnice

Izvor: . <https://koprivnica.hr/gradani/prostorno-uredenje/prostorni-planovi/> (pristup: 22.8. 2024.)

TUMAČ ZNAKOVA	
GRANICE	
	GRANICA GRADA
	GRANICA NASELJA
	GRANICA GRAĐEVINSKOG PODRUČJA NASELJA I IZDOJENOG DIJELA GRAĐEVINSKOG PODRUČJA NASELJA
	GRANICA IZDOJENOG GRAĐEVINSKOG PODRUČJA IZVAN NASELJA
	GRANICA NEIZGRADENOG NEUREĐENOG GRAĐEVINSKOG PODRUČJA
	OBUHVAT GUP-a
ORGANIZACIJA PROSTORA I OSNOVNA NAMJENA I KORIŠTENJE POVRŠINA	
1. POVRŠINE ZA RAZVOJ I UREĐENJE NASELJA (Građevinsko područje naselja i izdvojeni dio građevinskog područja naselja) POSTOJEĆE / PLANIRANO	
	GRAĐEVINSKO PODRUČJE NASELJA I IZDOJENI DIO GRAĐEVINSKOG PODRUČJA NASELJA
2. POVRŠINE ZA RAZVOJ I UREĐENJE IZVAN NASELJA (Izdvojeno građevinsko područje izvan naselja)	
	MJEŠOVITA NAMJENA PRETEŽITO POLJOPRIVREDNA GOSPODARSTVA - M4
	JAVNA I DRUŠTVENA NAMJENA VJERSKA - D8
	GOSPODARSKA PROIZVODNA NAMJENA - I
	GOSPODARSKA POSLOVNA NAMJENA - K KOMUNALNO SERVISNA - K3
	UGOSTITELJSKO - TURISTIČKA NAMJENA - T
	SPORTSKO - REKREACIJSKA NAMJENA SPORT - R1, LOVAČKI DOM - R4, KINOLOŠKA DJELATNOST - R5
	POVRŠINE INFRASTRUKTURNIH SUSTAVA - IS UREĐAJ ZA PROČIŠĆAVANJE OTPADNIH VODA - IP
3. OSTALE POVRŠINE	
	ŠUMA ISKLJUČIVO OSNOVNE NAMJENE - GOSPODARSKA - S1
	ŠUMA ISKLJUČIVO OSNOVNE NAMJENE - ZAŠTITNA ŠUMA - S2
	OSTALO POLJOPRIVREDNO TLO, ŠUME I ŠUMSKO ZEMLJIŠTE - PŠ
	OSOBITO VRIJEDNO OBRADIVO TLO - P1
	VRIJEDNO OBRADIVO TLO - P2
	RETENCIE - R
CESTOVNI PROMET	
	DRŽAVNA CESTA
	KORIDOR BRZE CESTE
	TUNEL
	ISTOČNA I ZAPADNA OBILAZNICA
ŽELJEZNIČKI PROMET	
	MEĐUNARODNI ŽELJEZNIČKI KOLODVOR
	ŽELJEZNIČKO STAJALIŠTE
	ŽELJEZNIČKA PRUGA ZA MEĐUNARODNI PROMET - M201
	ŽELJEZNIČKA PRUGA ZA REGIONALNI PROMET - R202

Slika 13. Legenda Prostornog plana uređenja Grada Koprivnice

Izvor.: <https://koprivnica.hr/gradani/prostorno-uredenje/prostorni-planovi/> (pristup: 22.8. 2024.)

4.2. Grad Koprivnica

Prostornim planom uređenja Grada Koprivnice, donesenim III. izmjenama i dopunama, građevinsko područje povećano je za ukupno 122,6 hektara, što predstavlja rast od 6,4 %. Takve promjene zahtijevaju topološku obradu postojećeg građevinskog područja prema katastarskim česticama. Prostorni plan uređenja Grada Koprivnice za uže područje naselja definira granice obuhvata GUP-a, kojim se površine razrađuju prema namjenama.

U važećem Prostornom planu uređenja Grada Koprivnice provedena je prenamjena iz stambene u mješovitu (stambeno-poslovnu) namjenu na području uz državnu cestu, izvan obuhvata GUP-a. Također, u građevinsko područje uvrštene su dvije nove gospodarske zone - Čarda i Miklinovec.

Obje zone nose status neizgrađenog neuređenog građevinskog područja izvan naselja, pri čemu Čarda iznosi 35,9 ha, a Miklinovec 27,9 ha. Na tom području izgrađen je novi nadvožnjak u smjeru Peteranca, dok je kod Miklinovca predviđeno spajanje brze ceste iz smjera Križevci i nove obilaznice, koja je planirana kao dio podravske brze ceste iz smjera Varaždina. S ciljem prometnog rasterećenja grada, u planu je izgradnja istočne obilaznice, koja bi prolazila novim rotorom na ulazu u grad na Križevačkoj cesti. Od rotora bi se cesta nastavljala do Vinice, gdje bi se spajala na Varaždinsku cestu. Tako bi se rasteretio promet na Varaždinskoj i Križevačkoj cesti. U prostornom planu vidljiva je željeznička pruga prema Kotoribi, koja je u postupku izgradnje. Na sjeveru Koprivnice, u industrijskoj zoni, planirana je prenamjena građevinske čestice 3605/9 u gospodarski proizvodnu namjenu (oznaka I). Također, čestica 2263, koja se nalazi izvan obuhvata GUP-a, ulazi u gospodarsko-proizvodnu namjenu u vlasništvu Podravke, gdje je planirana izgradnja novog transportnog centra.

Promjene koje su nastale u III. izmjenama i dopunama ovog prostornog plana uključuju prenamjenu čestice 3698 k.o. Koprivnica u građevinsko područje s rekreacijskom namjenom (oznaka R5). Također, čestica 5127/15 k.o. Koprivnica uvrštena je u građevinsko područje. Došlo je i do proširenja nekoliko područja u Koprivnici, uključujući Miklinovec ulicu, Trakošćansku ulicu, Vinogradsku ulicu i druge. Tako je dodano ukupno 32 ha prostora na području Koprivnice za povremeno stanovanje [16].

4.3. Opći uvjeti uređenja prostora

Provedbom prostornog plana uređenja propisani su opći uvjeti uređenja prostora koji nalažu da najmanje 30 % površine građevinske čestice mora biti uređeno kao zelena površina s niskim i visokim zelenilom namijenjenim za odmor i rekreaciju korisnika prostora, dok najmanje 15 % ukupne površine građevinske čestice treba biti jedinstvena zelena površina. Također, parkirališna mjesta zahtijevaju hortikulturno uređenje sadnjom stabala i ukrasnog zelenila. Propisano je da se posade dva stabla na dva parkirališna mjesta. Izgradnja parkirališnih mjesta za višestambenu zgradu dimenzionira se s 1,5 mjesta po stanu [16].

5. ANALIZA ELEMENATA ODRŽIVOSTI U AKTUALNOM PROSTORNOM PLANU

Elementi održivosti Prostornog plana uređenja Grada Koprivnice obuhvaćeni su različitim normama koje se odnose na zaštitu okoliša, korištenje obnovljivih izvora energije, očuvanje prirodnih resursa, planiranje prostora na način koji minimalizira negativne utjecaje na okoliš te specifičnim mjerama zaštite krajobraza i sprječavanja nepovoljnih utjecaja na okoliš. Da bi se razvoj grada odvijao u smjeru ekološke prihvatljivosti, društvene odgovornosti i ekonomske održivosti, potrebno je slijediti elemente održivosti iz važećeg prostornog plana uređenja. U članku 155., stavku 1., zaštita okoliša temelji se na uvažavanju općeprihvaćenih načela zaštite okoliša, poštivanju načela međunarodnog prava zaštite okoliša te uvažavanju znanstvenih spoznaja [17].

Provedbom prostornoga plana važno je usredotočiti se na očuvanje prirodnih resursa i zaštitu okoliša, uključujući zaštitu ekološki vrijednih područja, poput vodotoka, šumskih područja i poljoprivrednih površina, s posebnim naglaskom na očuvanje biološke raznolikosti i sprječavanje degradacije zemljišta. Kako bi se minimizirali negativni utjecaji na okoliš, uključujući sprječavanje prekomjerne urbanizacije i poticanje obnove postojećih građevina, potrebno je održivo korištenje zemljišta, što podrazumijeva racionalno planiranje urbanih i ruralnih područja.

Posebna pažnja posvećuje se zaštiti voda mjerama koje uključuju regulaciju oborinskih voda, sprječavanje onečišćenja podzemnih voda i primjenu ekološki prihvatljivih tehnologija za obradu otpadnih voda. Otpadne vode potrebno je tretirati preko pročištača, dok je za naselja koja su uključena u sustav odvodnje obvezna trodijelna nepropusna septička jama.

Na području Grada Koprivnice planirana je uspostava cjelovitog sustava gospodarenja otpadom kako bi se omogućilo sprječavanje nastanka otpada, odvajanje otpada na mjestu nastanka i učinkovit sustav odvojenog prikupljanja otpada. U planu je izgradnja reciklažnog centra sa sortirnicom, centra za ponovnu uporabu, mobilnog i reciklažnog dvorišta te zelenih otoka za odvojeno prikupljanje otpadnog papira, stakla, plastike i metala.

U naselju Herešin planirana je kompostana za biootpad, s mogućnošću proširenja i izgradnje dodatnih objekata povezanih s gospodarenjem otpadom. Sve građevine za gospodarenje otpadom moraju biti izgrađene i uređene u skladu s važećim zakonom, uključujući sprječavanje emisija u okoliš i zaštitu vodnih resursa.

Na području obuhvata prostornog plana dopušteno je planiranje, projektiranje, izgradnja i korištenje postrojenja koja proizvode električnu energiju iz obnovljivih izvora energije te visokoučinkovite kogeneracije, uz poštivanje propisa o zaštiti okoliša i prirode. Predviđeno je korištenje solarne energije (toplinske i fotonaponske), energije iz okoliša, biomase, geotermalne energije, plina dobivenog iz uređaja za obradu otpadnih voda i bioplina te plina dobivenog iz otpada.

Kako bi se dobivena energija skladištila, dopuštena je izgradnja postrojenja kao što su baterijski spremnici, toplinske pumpe, elektrolizatori za vodik i slično, ali samo na određenim gospodarskim površinama unutar i izvan naselja. Sve građevine i postrojenja moraju ispunjavati propise o zaštiti okoliša i ljudskog zdravlja, čime se stvaraju temelji za planiranje, izgradnju i korištenje postrojenja koja se koriste obnovljivim izvorima energije, u skladu s prostornim planom i zakonodavstvom.

5.1. Očuvanje, planiranje i upravljanje krajobrazima

Sa svrhom poboljšanja očuvanja te jačanja postupka planiranja i održivog upravljanja krajobrazima na području Grada Koprivnice, izdane su smjernice kojima će se unaprijediti svijest o krajobrazima. Smjernice nalažu izbjegavanje gradnje i prenamjene prostora na postojećim područjima pod prirodnim staništima. Potrebno je spriječiti bilo kakvu devastaciju ili sukcesiju pašnjaka, livada i šumskih čistina te poticati očuvanje postojećih, kao i uspostavu novih zaštitnih pojaseva i rubnih staništa prirode i autohtone vegetacije uz vodotok, ceste, pruge te na rubovima šuma i poljoprivrednih površina. Uvjet je očuvanje visoke šumske i parkovne vegetacije unutar zelenih površina te očuvanje i poboljšanje preostalih prirodnih struktura prostora, uključujući šumarke, živice, lokve i bare.

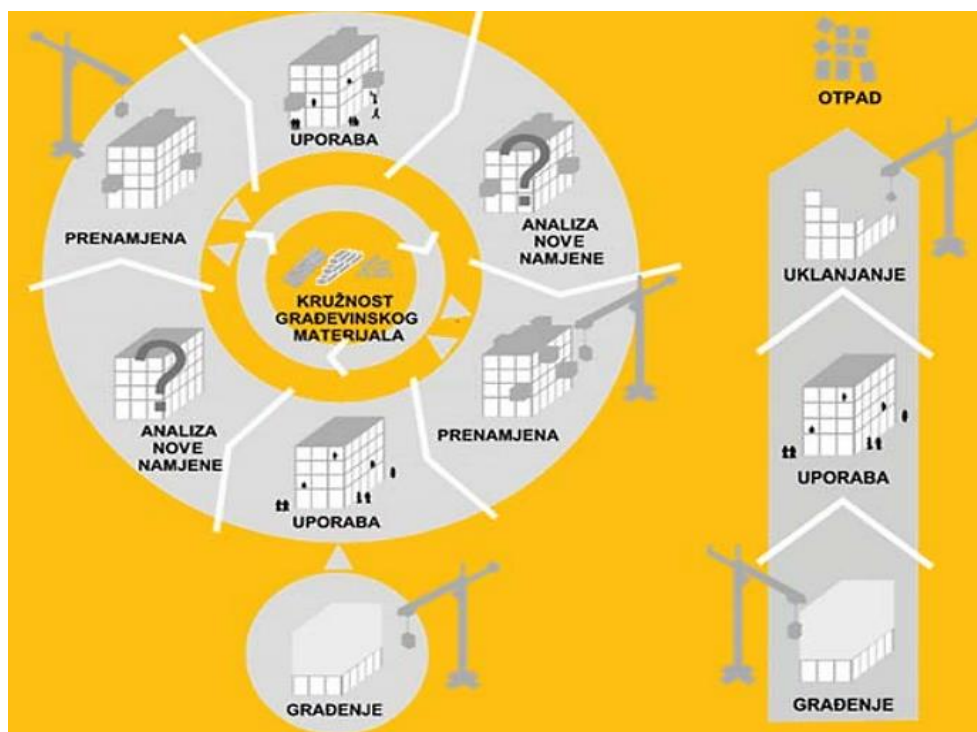
5.2. Model kružnog gospodarenja prostorom i zgradama

Strategijom zelene urbane obnove Grada Koprivnice provodi se model kružnog gospodarenja prostorom i zgradama u skladu s načelima zelene gradnje. Ovaj proces obuhvaća cjelovito planiranje, održavanje, izvedbu, korištenje i obnovu prostora i zgrada temeljenih na načelima održivosti. Model kružnog gospodarenja prostorom i zgradama provodi se kroz tri faze, pri čemu je prva faza planiranje i gradnja novih zgrada u skladu s kružnim gospodarstvom, čime se postiže veća trajnost zgrada, fleksibilnost u prenamjeni funkcija prostora i korisnika, povećanje energetske učinkovitosti zgrada te smanjenje građevinskog otpada.

Druga faza je revitalizacija i obnova nekorisćenih prostora i zgrada, što uključuje ponovno korištenje zapuštenih ili napuštenih objekata, koje je potrebno prilagoditi novim namjenama bez nepotrebnog rušenja i izgradnje novih objekata. Na području Grada Koprivnice, revitalizacija i obnova napuštenih prostora planirana je na Spomen-području Danica s tri napuštene stambene zgrade, staroj ciglani, vojnom skladištu „Dubovečki breg“, streljani „Crna Gora“, staroj vojarni, vojno-stočarsko-gospodarskom kompleksu (farmi) te napuštenim i zapuštenim obiteljskim kućama u manjim naseljima, koje su u privatnom vlasništvu [18].

Treća faza, ili kružna obnova i reprogramiranje korištenih prostora i zgrada, podrazumijeva produljenje vijeka trajanja postojećih objekata kroz energetska obnova ili promjenu namjene, pri čemu prostor dijeli više korisnika u različito vrijeme. Ovaj način obnove posebno je prikladan za zgrade javne i društvene namjene, poput društvenih domova. Primjeri takvih izvedbi su društveni domovi u naseljima Herešin, Kunovec Breg, Draganovec, Koprivnica (Vinica), Starigrad i Štaglinec.

Kružnim gospodarenjem prostorom i zgradama (slika 15) postiže se smanjenje negativnog utjecaja građevinske industrije na okoliš, uz istovremeno stvaranje održivijih i prilagodljivijih gradskih prostora [19].

Slika 14. Kružno gospodarenje prostorom i zgradama

Izvor: <https://korak.com.hr/kruzno-gospodarenje-prostorom-i-zgradama/> (pristup: 28. 8. 2024.)

6. PRIJEDLOZI ZA IZMJENE I DOPUNE PROSTORNOG PLANA U SVRHU POSTIZANJA VEĆEG STUPNJA ODRŽIVOSTI

Kako bi se u budućim IV. izmjenama i dopunama Prostornog plana uređenja Grada Koprivnice postigao što veći stupanj održivosti, potrebno je obuhvatiti različite aspekte, ovisno o specifičnostima područja i ciljevima koje zajednica želi postići. Budući da je gradsko područje najviše zahvaćeno stambenom namjenom, nužno je planski osmisliti proširenje zelenih površina i drugih prostornih rješenja temeljenih na prirodi kako bi se doprinijelo očuvanju, poboljšanju i obnavljanju prirode, njezinih funkcija i procesa, s ciljem postizanja ekoloških, gospodarskih i društvenih koristi održivog razvoja. Na karti prostornog plana uređenja vidljiva su planirana građevinska područja naselja i izdvojenog dijela građevinskog područja naselja, gdje bi bila prihvatljiva izgradnja javnih parkova, sportsko-rekreacijskih zona s obveznim pratećim parkom. Cilj ne bi smio biti izgradnja svih neizgrađenih parcela, nego ostavljanje prostora za zelenilo. Sadnjom drveća i zelenih koridora unutar urbanih područja potaklo bi se urbano šumarstvo, poboljšala kvaliteta zraka, smanjio učinak urbanog otoka topline, a najvažnije, poboljšao bi se životni standard stanovnika grada.

Koprivnica je od 2017. do 2022. godine sudjelovala u projektu SUMP (*Sustainable Urban Mobility Plan*), odnosno Planu održive urbane mobilnosti Grada Koprivnice, s ciljem postizanja održivog prometovanja i stvaranja vidova prometa koji imaju manji utjecaj na okoliš, koriste se održivim izvorima energije, energetski su učinkovitiji i povećavaju kvalitetu života grada [20]. Kako bi se grad nastavio razvijati u tom smjeru, potrebno je posvetiti pažnju rasterećenju gradskog prometa izgradnjom podzemnih garaža, širenjem biciklističkih staza i povećanjem dostupnosti pješačkih staza. Optimizacijom pješačkog i biciklističkog prometa povećava se stupanj očuvanja okoliša, štednje prirodnih resursa i zaštite biološke raznolikosti. Stoga je u budućim izmjenama i dopunama Generalnog urbanističkog plana Koprivnice važno promicati održivu mobilnost, što podrazumijeva proširenje mreže biciklističkih staza i pješačkih zona kako bi se rasteretio promet automobilima, poboljšala pristupačnost i kvaliteta javnog prijevoza. Poželjno je poticati korištenje električnih gradskih autobusa, pa čak i taksija, te uvesti zone niskih emisija unutar urbanih područja.

Izmjene i dopune koje je potrebno provesti u širem spektru prostornog planiranja, nego što je to dosad učinjeno, odnose se na provođenje modela kružnog gospodarstva prostorom. To obuhvaća planiranje i gradnju novih zgrada u skladu s kružnim gospodarstvom, revitalizaciju i obnovu nekorištenih prostora i zgrada te kružnu obnovu i reprogramiranje korištenih prostora i zgrada.

Posebno bi se trebala provoditi revitalizacija i obnova napuštenih i zapuštenih obiteljskih kuća, čime bi se osigurala zaštita graditeljskog nasljeđa, a grad bi dobio dodatnu vrijednost zadržavanjem djelomično autohtonog izgleda. Bez nepotrebnog rušenja kuća u svrhu stvaranja suvremene arhitekture, smanjilo bi se stvaranje građevinskog otpada. Implementacijom održive gradnje i energetske učinkovitosti potrebno je provođenje novogradnje unutar strogih energetskih standarda i poticanje energetske obnove postojećih zgrada.

Kako bi korištenje obnovljivih izvora energije bilo što prisutnije, preporučuje se planiranje instalacija solarnih panela, vjetroelektrana i drugih obnovljivih izvora energije na javnim i privatnim građevinama. Uvođenjem većeg stupnja zelenila, veće iskoristivosti obnovljivih izvora energije te održivim prostornim i urbanističkim planiranjem zasigurno bi se doprinijelo osvježavanju grada i poboljšanju kvalitete života. Stvaranjem, otkrivanjem i uvođenjem elemenata vode u grad, bilo otkrivanjem starih potoka bilo stvaranjem novih fontana, postigao bi se balans grada između visokog stupnja izgradnje i ubrzanog načina života te održivih elemenata predviđenih za odmor i opuštanje.

Od 2016. godine, Koprivnica je prvi grad u regiji i sedmi grad u Europi s ISO certifikatom 37120: Održivi razvoj – indikator za gradske službe i kvalitetu života. Dva puta je proglašena pametnim gradom [21]. To je pokazatelj razvojnog puta grada Koprivnice i stupnja održivosti koji nastoji postići, te kojim se treba voditi u daljnjem planiranju. Glavni fokus razvoja grada treba usmjeriti na poboljšanje kvalitete života građana kroz održivi gradski promet i održivu gradnju, učinkovito planiranje i upravljanje neizgrađenim područjima te javne usluge poput biciklističkih i pješačkih staza. Time se promiče smanjenje potrošnje energije, energetska održivost i, kao jedan od najvažnijih ciljeva, smanjenje emisije CO₂ na minimum.

7. ZAKLJUČAK

Održivo urbanističko planiranje Grada Koprivnice temelji se na sveobuhvatnoj analizi postojećeg stanja, povijesnog razvoja i suvremenih urbanističkih planova grada. Ovim radom naglašena je važnost inkorporiranja načela održivosti u sve aspekte prostornog planiranja, s posebnim naglaskom na urbanističko planiranje, u cilju postizanja dugoročnog i ekološki prihvatljivog razvoja Koprivnice.

Tijekom povijesti vidljivo je kako su urbanizacija i industrijski razvoj oblikovali Koprivnicu. Dolaskom industrijalizacije grad se gospodarski razvijao, što je dovelo do modernizacije i povećanja broja stanovnika. Današnja struktura, oblik i namjena zemljišta te socijalna, ekološka, kulturna i gospodarska obilježja, koja spajaju tradicionalno i moderno, definiraju prostor i granice plana postojećeg stanja planiranog područja. Generalnim urbanističkim planom implementirani su svi potrebni zahvati u prostoru Grada Koprivnice, dok prostorni plan uređenja izdaje smjernice za razvoj djelatnosti i definiranje namjena površina, u skladu s uvjetima za održiv i uravnotežen razvoj. Kako se Koprivnica kontinuirano urbano razvija i širi svoje obuhvate, važno je stvoriti ravnotežu između ekonomske, ekološke i društvene održivosti. Poticanjem razvoja gospodarskih zona, posebno poslovnih i industrijskih, potrebno je voditi računa o kvaliteti života stanovnika, što uključuje osiguranje pristupa zelenim površinama za odmor i rekreaciju, kao i obrazovnim, kulturnim i zdravstvenim ustanovama. Cjelokupno korištenje prostora treba biti planirano na način koji minimalizira negativan utjecaj na okoliš, a istovremeno je u skladu s važećim regulativama. Načelima kružnog gospodarstva planirani su novi obuhvati u prostornom planu, koji uključuju revitalizaciju i obnovu postojećih urbanih prostora, čime se nastoji postići veća održivost u urbanističkom uređenju.

Održivim urbanističkim planiranjem ne regulira se samo teorijski dio nego se ostvaruje i praktičan pristup kojim se omogućava stvaranje uravnoteženog, ekološki prihvatljivog i društveno odgovornog urbanog prostora. Provedbom ovakvih mjera postiže se održiv razvoj područja, čime se poboljšava kvaliteta života građana i očuvanje okoliša za buduće generacije, u skladu s društveno odgovornim ponašanjem zajednice i svakog pojedinca.

LITERATURA

- [1] Tehnički leksikon – Urbanizam (pristup: 8. 6. 2024.)
- [2] Tehnički leksikon – Prostorno planiranje (pristup: 8. 6. 2024.)
- [3] Zakon o prostornom uređenju – Zakon.hr (Članak 10.) (pristup: 8. 6. 2024.)
- [4] Povijesni atlas gradova: Koprivnica (pristup: 18. 6. 2024.)
- [5] Koprivničko-križevačka županija – zemljopisni podatci
- [6] <https://koprivnica.hr/koprivnica/povijest-grad/>, (pristup: 19. 6. 2024.)
- [7] HŽ infrastruktura – Željezničke pruge (pristup: 19. 6. 2024.)
- [8] Portal hrvatske tehničke baštine (pristup: 19. 6. 2024.)
- [9] Industrijsko-geografska obilježja razvoja Koprivnice (pristup: 19. 6. 2024.)
- [10] Dieter Prinz (1999.). URBANIZAM. Svezak 1. – Urbanističko planiranje, str. 14., (pristup: 20. 8. 2024.)
- [11] Prostorni planovi – što su i što definiraju? – DI arhitekti – arhitektonski ured (pristup: 21. 8. 2024.)
- [12] Generalni urbanistički plan Koprivnice (pročišćeni tekst) (pristup: 22. 8. 2024.)
- [13] Dokument – Generalni urbanistički plan Koprivnice – pročišćeni tekst (pristup: 22. 8. 2024.)
- [14] Grad Koprivnica – Prostorni planovi (22. 8. 2024.)
- [15] Ministarstvo prostornog uređenja, graditeljstva i državne imovine (24. 8. 2024.)
- [16] III. izmjene i dopune Prostornog plana uređenja Grada Koprivnice (pristup: 27. 8. 2024.)
- [17] „Glasnik grada Koprivnice“ broj 4/06., 5/12., 3/15., 5/15. – pročišćeni tekst, 6/24,7/24 – pročišćeni tekst (pristup: 28. 8. 2024.)
- [18] Model kružnog gospodarenja prostorom i zgradama (str. 307.) (pristup: 28. 8. 2024.)

[19] Kružno gospodarenje prostorom i zgradama (pristup: 28. 8. 2024.)

[20] SUMP Koprivnice (pristup: 28. 8. 2024.)

[21] Smart city – Koprivnica (pristup: 28. 8. 2024.)

POPIS SLIKA

Slika 1. Koprivničko-križevačka županija	3
Slika 2. Rekonstrukcija morfološke i funkcionalne strukture Koprivnice oko 1550. godine	5
Slika 3. Ugradnja skretnice u kolodvoru Koprivnica	6
Slika 4. Linija pkiranja Vegete u limenke 1976. godine. Podravka d. d.	7
Slika 5. Gradska jezgra - Zrinski trg.....	10
Slika 6. Legenda Generalnog urbanističkog plana Koprivnice	16
Slika 7. Generalni urbanistički plan Koprivnice - 1. Korištenje i namjena površina	17
Slika 8. Detaljni plan uređenja centralnog gradskog područja „Dubovec“ u Koprivnici	20
Slika 9. Legenda Detaljnog plana uređenja centralnog gradskog područja „Dubovec“	20
Slika 10. Satelitska snimka centralnog gradskog područja „Dubovec“	21
Slika 11. Kartografski prikaz Grada Koprivnice i okolnih naselja	23
Slika 12. Prostorni plan uređenja Grada Koprivnice.....	25
Slika 13. Legenda Prostornog plana uređenja Grada Koprivnice.....	26
Slika 14. Kružno gospodarenje prostorom i zgradama	31